

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 14. august 2026

Sak: 2025/1643

Klager: SKS Produksjon AS

Klagemotpart: Arva AS

Saken gjelder: Klage på vedtak i uenighetssak om klassifisering og tariffing av produksjonsrelatert nettanlegg.

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Reguleringsmyndigheten for energi («RME») den 26. juni 2025. I vedtaket slo RME fast at nettselskapet Arva AS hadde klassifisert nettanlegget 132 kV mellom Sulitjelma og Sjønstå på basis av nettanleggets hovedfunksjon slik den er til enhver tid, og at dette var i samsvar med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1. I tillegg hadde Arva beregnet nettapskostnadene i samsvar med § 17-1. Videre hadde Arva beregnet energiledd for innmating for SKS Produksjon AS («klager») sine anlegg i strid med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 15-1. Klager anførte prinsipalt at nettanleggene ikke skal omklassifiseres til produksjonsrelatert, og at energileddet avregnes i Sulitjelma. Dersom nettanleggene kan omklassifiseres til produksjonsrelatert, anførte klager subsidiært at Arvas metode for beregning av energileddet legges til grunn. Energiklagenemnda avviste klagen og stadfestet RMEs vedtak.

Energiklagenemndas medlemmer:

Nemndsleder Per Conradi Andersen, nemndsmedlemmene Edna Grepperud og Helle Grønli.

1 Sakens bakgrunn

- (1) Saken gjelder klage fra SKS Produksjon AS (heretter «SKS» eller «klager») på Reguleringsmyndigheten for energis (heretter «RME») vedtak 26. juni 2025. I vedtaket slo RME fast at nettselskapet Arva AS (heretter «Arva», «nettselskapet» eller «klagemotpart») hadde klassifisert nettanlegget som produksjonsrelatert, basert på nettanleggets hovedfunksjon slik den fremstår til enhver tid, jf. forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om tariffer og rapporteringsplikt for omsetningskonsesjonærer (forskrift for omsetningskonsesjonærer) § 17-1. RME kom også til at Arva hadde basert tariff for produksjonsrelatert nettanlegg på feil klassifisering av enkeltkomponenter, i strid med § 17-1. Videre i vedtaket konkluderte RME med at Arva hadde beregnet nettapskostnadene i tariff for produksjonsrelatert nettanlegg i tråd med § 17-1, men Arva hadde ikke fordelt kostnadene mellom de ulike produsentene som samlet skal dekke kostnadene gjennom tariff for produksjonsrelatert nettanlegg. Dette var i strid med § 17-1, jf. § 13-1 første ledd bokstav a. RME kom også til at Arva hadde beregnet energiledd for innmating for SKS sine anlegg for produksjon i strid med § 15-1. RME fattet pålegg om at Arva måtte gjenopprette lovlig tilstand, jf. § 18-1.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (2) Bakgrunnen for saken er at Arva 12. april 2023 omklassifiserte nettanlegget mellom Sulitjelma og Sjønstå i Nordland til produksjonsrelatert nettanlegg (PRN). Dette medførte en tariffendring for SKS. Arva viste til definisjonen på produksjonsrelatert nettanlegg i den tidligere kontrollforskriften (nå forskrift for omsetningskonsesjonærer) § 17-1. I bestemmelsens første ledd står det at «[k]ostnadene ved produksjonsrelaterte nettanlegg skal dekkes av produsenten og ikke inngå i tariffgrunnlaget for uttak». Det står videre at det med «produksjonsrelaterte nettanlegg menes kraftledninger og andre nettanlegg der hovedfunksjonen er overføring av kraft fra tilknyttet produksjonsanlegg til nærmeste utvekslingspunkt i nettet». Videre i brevet viste nettselskapet til at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) hadde vurdert at et anlegg ville være produksjonsrelatert dersom minst 80 prosent av bruken er fra produksjon, men at dette ikke var en absolutt grense. Arva var derfor av den oppfatning at hovedfunksjonen for nettanleggene fra og med [redacted] i Sulitjelma og til og med koblingsanlegget på Sjønstå er overføring av kraft fra produksjonsanlegg til ordinært nett. Denne omklassifiseringen av nettet ville berøre flere av kraftverkene til SKS i området. Arva opplyste om at tariffendringen ville gjelde fra og med 1. juni 2023.
- (3) SKS klagde Arva inn til RME den 22. mars 2024. Klager mente at Arvas beregning av tariffen for produksjonsrelaterte nett ikke var i samsvar med kravene i den tidligere kontrollforskriften (nå forskrift for omsetningskonsesjonærer) og prinsippet om at tariffen skal være referert til tilknytningspunktet. I den sammenheng påpekte klager at SKS eier og driver produksjonslinjene fra kraftverkene Daja, Fagerli og Lomi til nærmeste utvekslingspunkt i nettet, som etter klagers mening er [redacted] i Sulitjelma. Ettersom SKS eier og driver produksjonslinjene fra de nevnte kraftverkene, dekker allerede SKS alle kostnadene for produksjonslinjene fra kraftverkene til Sulitjelma, som klager betrakter som nærmeste utvekslingspunkt i nettet. Her er alle energimålerne plassert, for å måle innmatingen fra Lomi [redacted] Fagerli [redacted] og Daja [redacted]. Disse punktene representerer tilknytningspunktene og det eiermessige skillet mellom Arva og SKS. Klager bestred ikke at 132 kV-linjene mellom Sulitjelma og Sjønstå oppfyller utgangspunktet om at anlegg der produksjon utgjør mer enn 80 prosent av kraftflyten, skal klassifiseres som produksjonsrelaterte. Likevel stilte klager spørsmål ved om det var riktig å omklassifisere disse anleggene, og ba RME om å vurdere dette.
- (4) RME ba Arva om ytterligere relevant informasjon i brev datert 11. april 2024. Nettselskapet svarte RME i brev datert 3. mai 2024. I brev datert 4. november 2024, ba RME igjen Arva om ytterligere informasjon. Partene hadde korrespondanse om saken i perioden fra november 2024 til mars 2025.
- (5) Den 28. april 2025 varslet RME partene om vedtak i saken. SKS stilte spørsmål til RME om forhåndsvarselet i e-post 5. mai 2025, og RME svarte i e-post 6. mai 2025. Samme dag stilte SKS ytterligere spørsmål til RME, og RME besvarte i e-post 7. mai 2025.
- (6) Arva kommenterte forhåndsvarselet i brev datert 15. mai 2025. SKS sendte kommentarer til forhåndsvarselet i brev datert 19. mai 2025 og ytterligere informasjon 28. mai 2025.
- (7) RME fattet, i tråd med forhåndsvarselet, vedtak i saken den 26. juni 2025. Vedtaket lyder:

- «1. Arva AS har ved klassifiseringen av nettanlegg som produksjonsrelatert, basert vurderingen på nettanleggets hovedfunksjon slik den fremstår til enhver tid, i tråd med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1.*
- 2. Arva AS har basert tariff for produksjonsrelatert nettanlegg på feil klassifisering av enkeltkomponenter, i strid med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1.*
- 3. Arva AS har beregnet nettapskostnadene i tariff for produksjonsrelatert nettanlegg i tråd med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1.*
- 4. Arva AS har ikke fordelt kostnadene mellom de ulike produsentene som samlet skal dekke kostnadene gjennom tariff for produksjonsrelatert nettanlegg. Det er i strid med forskrift for omsetningskonsesjonærer §§ 17-1 jf. 13-1 første ledd bokstav a.*
- 5. Arva AS har beregnet energiledd for innmating for SKS Produksjon AS sine anlegg for produksjon i strid med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 15-1.»*
- (8) I vedtaket fattet RME også pålegg om retting mot Arva, jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer § 18-1. Pålegget lyder:
- «1. Arva AS må fastsette og kreve inn tariff for produksjonsrelatert nettanlegg etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 særskilt for hvert anlegg for produksjon av elektrisk energi, i tråd med tarifferingsprinsippene i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 13-1. Dette gjelder fra vedtaksdato. De nye, individuelt fastsatte tariffene må forhåndsvarsles etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 13-5 fjerde ledd med kopi til RME innen fem (5) uker fra vedtaksdato.*
- 2. Arva AS må beregne energiledd for innmating for hvert anlegg for produksjon av elektrisk energi i tråd med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 15-1 første ledd. Dette gjelder fra vedtaksdato. Dokumentasjon på at energileddet er riktig fastsatt skal legges frem for RME innen fem (5) uker etter vedtaksdato.»*
- (9) Arva dokumenterte i brev datert 30. juli 2025 til RME at nettselskapet hadde rettet forholdene i tråd med pålegget om retting i vedtaket 26. juni 2025.
- (10) SKS ble innvilget utvidet klagefrist og påklaget vedtaket den 25. august 2025. RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingssåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling den 10. november 2025.
- (11) Klager og klagemotpart har i brev datert 12. november 2025 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader.
- (12) I perioden fra 5. januar til 6. mars 2025 har RME, Arva og SKS levert merknader til oversendelsen og kommentert hverandres merknader.
- (13) Klagenemndssekretariatet ba RME om mer informasjon i e-post 14. april 2026. Sekretariatet spurte om RME hadde kunnskap om hvor mye det ville koste Arva å installere målere i Sjønstå, og om kostnadsnivået var vektlagt i RMEs vurdering av at det

ikke er grunnlag for å pålegge Arva å installere målere. RME sendte inn besvarte spørsmålene i brev 20. april 2026.

- (14) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 29. mai 2026.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (15) I vedtaket datert 26. juni 2025 redegjør RME innledningsvis for sakens bakgrunn og partenes anførsler. Slik RME ser det er det fem spørsmål i saken. Det første spørsmålet er om nettanlegget er korrekt klassifisert som produksjonsrelatert nettanlegg. Det andre spørsmålet er om Arva har tariffert i samsvar med korrekt klassifisert produksjonsrelatert nettanlegg. Det tredje spørsmålet er om nettapskostnadene i tariffen er riktig beregnet. Det fjerde spørsmålet er om avkastningsgrunnlaget i tariffen er riktig fastsatt og fordelt mellom de respektive produsentene. Det femte spørsmålet er om Arva har beregnet energiledd for innmating på riktig måte. Ettersom det bare er vedtakets punkt 1,3 og 5 som er påklaget er denne gjennomgangen begrenset til disse punktene.

Vedtaket punkt 1: Om klassifisering som produksjonsrelatert nettanlegg

- (16) RME viser til at tariff for produksjonsrelatert nettanlegg er regulert i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1.
- (17) RME bemerker at definisjonen ble endret til dagens ordlyd med virkning fra 1. januar 2006. Hensikten var å innrette ordlyden i tråd med formålet; at kostnader i nettanlegg hvis hovedfunksjon er å betjene produksjon skal dekkes av produsenten(e). Det klare utgangspunktet er at det er anleggets hovedfunksjon til enhver tid som er avgjørende for klassifiseringen av nettanlegg, jf. blant annet Energiklagenemndas avgjørelse i sak 2020/0852 (Sognekraft AS) avsnitt 36 flg. RME bemerker at nettanlegg som oppfyller vilkårene for produksjonsrelatert nettanlegg, skal klassifiseres som et produksjonsrelatert nettanlegg. Det medfører at klassifiseringen av nettanlegget kan endres over tid. Nettselskapene vil ha en løpende plikt til å påse at deres nettanlegg er korrekt klassifisert, og til å vurdere om nettanlegg må omklassifiseres fra ordinært- til produksjonsrelatert nettanlegg – eller vice versa – fordi hovedfunksjonen har endret seg.
- (18) Ved vurderingen av nettanleggs hovedfunksjon blir forholdet mellom produksjon og forbruk i enkeltkomponenter lagt til grunn. I RMEs praksis har RME vurdert at anlegg er produksjonsrelaterte dersom produksjonen utgjør over 80 prosent, jf. for eksempel NVEs vedtak 30. april 2015 med referanse 201406758-5. Vurderingen baserer seg på forholdet mellom installert effekt i tilknyttede produksjonsenheter og forbrukets makslast. Denne grensen er ikke absolutt, men inngår i en konkret vurdering.
- (19) RME bemerker at produksjonsrelatert nettanlegg omfatter kraftledninger og andre nettanlegg fra tilknyttet produksjon «til nærmeste utvekslingspunkt i nettet». Hva som utgjør et «utvekslingspunkt» er ikke definert i energiloven eller tilhørende forskrifter. Hva som er «nærmeste utvekslingspunkt» ble heller ikke kommentert da bestemmelsen i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 ble endret i 2006. RME vurderer at ordlyden «nærmeste utvekslingspunkt i nettet» gir anvisning på et sted i nettet hvor kraft utveksles. RME mener at ordlyden gir lite veiledning utover dette.
- (20) RME er kjent med at Elhub omtaler etablering av utvekslingspunkt på sine nettsider, med en nærmere definisjon av begrepet. Der fremgår det at med utvekslingspunkt menes «[e]t av potensielt flere punkter hvor det måles energiutveksling mellom to

nettavregningsområder». Denne tolkningen harmonerer med definisjonen av tilknytningspunkt som et «punkt i overføringsnettet der det foregår [...] utveksling mellom nettselskap» etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 1-3 bokstav q. RME finner denne beskrivelsen dekkende for hva RME og bransjen normalt mener med et «utvekslingspunkt».

- (21) RME mener at å tolke «utvekslingspunkt» etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 slik at det gjelder et sted i nettet hvor kraft utveksles mellom nettselskap, vil kunne få uheldige virkninger og virke mot formålet med § 17-1. RME viser til at tolkningen vil kunne medføre at nettanleggene som skal klassifiseres som produksjonsrelaterte blir store, og dermed komme i konflikt med vilkåret om at anlegget skal ha overføring av kraft fra tilknyttet produksjonsanlegg som «hovedfunksjon». Sett hen til at formålet med § 17-1 er at kostnader i nettanlegg hvis hovedfunksjon er å betjene produksjon skal dekkes av produsenten. På bakgrunn av dette har RME gjort en presiserende tolkning at «nærmeste utvekslingspunkt i nettet» må forstås som det stedet i nettet hvor hovedfunksjonen endrer seg, altså der hvor nettanlegget går over fra et produksjonsrelatert til et ordinært nettanlegg. Det betyr at «nærmeste utvekslingspunkt» kan være et punkt i ett og samme nettselskaps nettanlegg.
- (22) Klassifiseringen av nettanlegget kan endres over tid. Det betyr at nærmeste utvekslingspunkt også kan endres over tid, som følge av at produksjonsrelatert nettanlegg enten kan utvides eller innskrenkes. Basert på forholdet mellom installert effekt i tilknyttede produksjonsanlegg og forbruket ved topplast har RME lagt til grunn at nærmeste utvekslingspunkt i nettet er Sjønstå.
- (23) I brev fra Arva til SKS 12. april 2023 fremgår det at summen av installert effekt for kraftverkene er 190,3 MW. Makslast for uttak på Sandnes og i Sulitjelma er 3,3 MW. Arva har derfor beregnet andelen produksjon bak utvekslingspunktet på Sjønstå til å være $190,3 / (190,3 + 3,3) = 0,98$, eller 98 prosent. Med utgangspunkt i 98 prosent produksjon bak utvekslingspunktet har Arva klassifisert nettanlegget som produksjonsrelatert. I sine kommentarer til saken opplyste Arva om at effektfaktor [REDACTED] ble endret til 0,92 etter tilbakemelding fra SKS våren 2023.
- (24) Etter det SKS kjenner til er det etablert ny virksomhet i Sulitjelma, som innebærer at effektuttaket bak [REDACTED] er større enn 3,3 MW, og ligger mellom 7–8 MW. RME understreker at selv med et forbruk under Sulitjelma på 8 MW, ville forholdet mellom produksjon og forbruk vært over 95 prosent, slik at anlegget uansett ville vært klassifisert som produksjonsrelatert.
- (25) RME viser til at RMEs forvaltningspraksis, som innebærer at nettanlegg er produksjonsrelaterte dersom de oppfyller kravet om 80 prosent produksjon i en sammenhengende kjede fra tilknytningspunktet for produksjonen, medfører at masket nett som hovedregel ikke vil klassifiseres som produksjonsrelatert. Selv om det presiseres i forarbeidene at større nettområder normalt ikke er å anse som produksjonsrelaterte, stilles det et krav om individuell vurdering av enkeltkomponenter ved klassifisering av nettanlegg som produksjonsrelatert.
- (26) I Olje- og energidepartements vedtak 08/742 (Fosen-saken) la departementet fremtidig utvikling av en ledning til grunn i vurderingen av ledningens hovedfunksjon etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1. Fosen-saken ble regnet som et «særegent tilfelle» grunnet fravikelse av hovedregelen om at det er nettanlegget slik det fremstår til enhver

tid som er avgjørende. Det utslagsgivende for hvorfor Fosen-saken ble regnet som et særlig tilfelle, var at saken «allerede på konsesjonstidspunktet innbefattet en gjennomgående ledning, men med adgang til trinnvis ferdigstilling».

- (27) RME kan ikke se at det foreligger tilsvarende hensyn i denne saken for å gå bort fra utgangspunktet om at det er anleggets hovedfunksjon til enhver tid som skal være avgjørende. I tråd med etablert praksis skal ikke historiske forhold, fremtidig utvikling eller kapasitetsbegrensninger i nettet legges til grunn for klassifisering.
- (28) RMEs konklusjon er at Arva har klassifisert nettanlegget i tråd med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 når de har tatt utgangspunkt i det faktiske nettet, den faktiske produksjonen og det faktiske forbruket ved sine vurderinger av hva som er anleggets hovedfunksjon.

Vedtaket punkt 3: Om nettapkostnadene i tariff for produksjonsrelatert nett er beregnet riktig

- (29) Det følger av forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 at kostnader i produksjonsrelaterte nettanlegg skal dekkes av kraftprodusenten. Produsenten skal betale en tariff som dekker kostnadene i anlegget, i tillegg til energiledd og fastledd for innmating etter forskriftens kapittel 15.
- (30) Ordlyden «[k]ostnadene ved produksjonsrelaterte nettanlegg» i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 tilsier etter RMEs syn at produsentene skal dekke alle faktiske kostnader når vilkårene for klassifisering av nettanlegget som produksjonsrelatert er oppfylt. Nettapkostnader er en kostnad og skal derfor inngå i tariff for produksjonsrelaterte nettanlegg etter § 17-1. Det er de faktiske kostnadene til nettap i nettanlegg som er rettmessig klassifisert som produksjonsrelatert som produsentene skal dekke gjennom tariffen etter § 17-1, jf. RMEs vedtak 21. november 2024 med referanse 202014514-29. De faktiske nettapkostnadene finnes ved å gange nettap i det produksjonsrelaterte nettanlegget med områdepris.
- (31) Som følge av at Arva ikke har egne målere i Sjønstå har de ved tariffing av SKS for produksjonsrelatert nettanlegg for andre halvår 2023 lagt til grunn et beregnet nettap på ca. 12 000 MWh og områdepris på 399 kroner/MWh i NO4 for 2023. SKS har anført at Arvas metode gir en unøyaktig beregning av faktisk tap, tapspris og relativt store tapkostnader, og at Arva, ved å ikke installere målere ved utvekslingspunktet i Sjønstå, har brutt forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettenes tjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitets mv. (forskrift om kraftomsetning og nettenes tjenester) § 3-1.
- (32) RME legger til grunn at «nærmeste utvekslingspunkt i nettet» kan flytte på seg eller endre seg over tid, som følge av at produksjonsrelatert nettanlegg enten kan utvides eller innskrenkes. Det innebærer etter RMEs vurdering at nettselskapet ikke kan forventes å ha målere installert i det som til enhver tid er nærmeste utvekslingspunkt, og at det derfor vil være nødvendig å gjøre beregninger for å finne nettapet i det aktuelle produksjonsrelaterte nettanlegget.
- (33) Nettselskapene har videre informasjonsplikt overfor sine kunder etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 13-5. Informasjonsplikten gjelder samtlige tariffer, inkludert tariff for produksjonsrelatert nettanlegg. Etter § 13-5 femte ledd skal nettselskapet i rimelig tid før endring av tariffene tre i kraft informere den enkelte nettkunde om

tariffendringer. Nettselskapet vil derfor, uavhengig av om de har installert måler i det «nærmeste utvekslingspunktet i nettet», måtte basere seg på forventet nettap når de skal sende informasjon om innføring av nye tariffen til sine kunder.

- (34) Arva har beregnet nettapet i det produksjonsrelaterte nettanlegget basert på historiske serier for produsentenes produksjonsprofiler i perioden 2012 – 2021. Ved beregning av nettapet har Arva benyttet svingmaskin i Sjønstå, slik at nettapet ble målt både med og uten de berørte kraftverkene. Videre har Arva lagt til grunn settpunkt i [REDACTED] ved beregning av nettapet. Slik RME vurderer det, er Arvas metode tilstrekkelig nøyaktig, gitt manglende måler i Sjønstå. Arva har benyttet områdeprisen i NO4 for 2023 i sin fastsettelse av nettapskostnadene. RME har i sin forvaltningspraksis vurdert at det er riktig å benytte områdeprisen ved beregningen av faktiske nettapskostnader.
- (35) RME kan videre ikke se at RME har rettslig grunnlag for å pålegge Arva å installere måler i Sjønstå. I forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 3-1 første ledd står det at «[n]ettselskapet er ansvarlig for alle målere og måleverdier i sitt nettområde og for at all innmating, alt uttak og all utveksling blir målt og avlest». Etter § 3-1 første ledd skal «utveksling» forstås som et punkt der det foregår utveksling av kraft mellom nettselskap, jf. RMEs høringsdokument nr. 1/2023 s. 23. Bestemmelsen inneholder ikke et eksplisitt krav om at nettselskapene har en plikt til å installere måler direkte i nærmeste utvekslingspunkt, som i denne sammenheng må forstås som et punkt hvor et nettselskaps nettanlegg går fra å bli klassifisert som produksjonsrelatert til et ordinært nettanlegg, jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1.
- (36) RMEs konklusjon er at Arva har beregnet nettapskostnadene i tariffen for produksjonsrelatert nettanlegg i tråd med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1.

Vedtaket punkt 5: Om Arva har beregnet energiledd for innmating på riktig måte

- (37) Utformingen av tariffen for innmating fra produksjon er særskilt regulert i forskrift for omsetningskonsesjonærer kapittel 15. Etter § 15-1 første ledd skal energileddet for innmating være «referert til de enkelte tilknytningspunktene». At innmating skal være referert de enkelte tilknytningspunktene innebærer slik RME ser det at når nettselskapet skal fastsette et energiledd for innmating som «skal avspeile marginale tapskostnader», er det marginaltapsprosenten i kundens tilknytningspunkt som skal benyttes. Tilknytningspunktet til en produsent er definert i forskriften § 1-3 bokstav q som «[p]unkt i overføringsnettet der det foregår innmating [...] av kraft». RME har i vår praksis lagt til grunn at tilknytningspunktet er det eiermessige skillet mellom nettselskapets nett og kundens eget nett.
- (38) Som følge av omklassifiseringen fra ordinært til produksjonsrelatert nett har Arva flyttet avregningspunktet for marginale tap for de berørte kraftverkene fra hhv. Sulitjelma [REDACTED] til Sjønstå. SKS har pekt på at Arva har avregnet de aktuelle kraftverkene for et energiledd som består av innmatet energi i tilknytningspunktene for kraftverkene, og faktiske nettap i nettet Sulitjelma-Sjønstå.
- (39) RME har i forvaltningspraksis vurdert at faktiske nettapskostnader skal inngå i tariff for produksjonsrelaterte nettanlegg etter § 17-1. Etter forskriftens kapittel 15 skal produsenten i tillegg betale for energiledd og fastledd for innmating. Plikten til å fastsette og kreve inn et fastledd for innmating og et marginaltapsbasert energiledd som er referert

tilknytningspunktet, kommer i tillegg til – ikke i stedet for – nettapkostnadene som skal kreves inn gjennom tariff for produksjonsrelatert nettanlegg etter § 17-1, jf. NVEs vedtak 25. mars 2009 med referanse 200900019-4. RME ser at dette kan medføre avvik mellom de kostnadene en kunde av strømmettet påfører nettet, og tariffene som skal avspeile disse kostnadene. Det er imidlertid RMEs vurdering at tariffene nettopp er ment å *avspeile*, eller *reflektere*, kostnadene som påføres nettet. Det vil, slik RME ser det, ikke være mulig å fastsette tariffene på en slik måte at enhver tariff nøyaktig tilsvare de konkrete kostnadene den er ment å dekke, men at tariffene samlet sett vil være kostnadsreflektive. RME understreker at selv om Arva mener at regelverket gir uheldige utslag, kan Arva ikke beregne energileddet på en måte som er i strid med regelverket.

- (40) RME bemerker at energiledd for innmating skal være «referert til de enkelte tilknytningspunktene», jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer § 15-1 første ledd. RME legger til grunn at tilknytningspunktene for kraftverkene [REDACTED] er Sulitjelma [REDACTED]. Basert på dokumentasjonen i saken mener RME at disse punktene representerer punkt i overføringsnettet der det foregår innmating av kraft, jf. § 1-3 bokstav q, og det eiermessige skillet mellom nettselskapets nett og kundens eget nett. Etter RMEs vurdering skal avregning for marginale tap for de respektive kraftverkene skje i disse punktene, jf. § 15-1. RME vurderer at Arva derfor ikke har anledning til å flytte avregningsgrunnlaget for marginale tap til Sjønstå.
- (41) RMEs konklusjon er at Arva har beregnet energileddet for innmating i strid med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 15-1.

3 Partenes anførsler

3.1 Klagers anførsler

- (42) Klager har i det vesentlige anført:
- (43) Klager påklager RMEs vedtak punkt 1, 3 og 5. Klager er for det første uenig i at de aktuelle anleggene skal omklassifiseres til produksjonsrelatert nett med tariff etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1. Dersom Energiklagenemnda likevel skulle mene at vedtaket er riktig, anfører klager at Arva har beregnet nettapet klager skal betale i strid med forskriften. RMEs vedtak innebærer videre at klager må betale nettapkostnadene i nettet mellom Sulitjelma og Sjønstå minst to ganger. Etter klagers syn vil dette være i strid med formålet med tariffsystemet, og bestemmelsene i forskrift om omsetningskonsesjonærer §§ 13-1 og 13-2.
- (44) Klager er også uenig i deler av den faktiske fremstillingen i RMEs vedtak. Klager bemerker at Arva eier [REDACTED] av [REDACTED] avganger ved Sulitjelma, mens SKS eier [REDACTED] av [REDACTED] avganger.

Om klassifiseringen av nettanlegg

- (45) SKS anfører at nettanleggene ikke bør klassifiseres som produksjonsrelatert nett. Ordlyden i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 gir etter klagers syn ikke en klar avgrensning på når hovedfunksjonen med et anlegg anses for å være overføring av kraft fra produksjon til «nærmeste utvekslingspunkt i nettet». De avgrensningene av produksjonsrelatert nett som det opereres med i dag er derfor nærmere utpenslet i praksis fra NVE/RME.

- (46) Klager er kjent med at dagens praksis tar utgangspunkt i den såkalte 80/20-regelen. SKS bestrider ikke at 132 kV-linjene mellom Sulitjelma og Sjønstå oppfyller utgangspunktet om at anlegg og komponenter der produksjon utgjør mer enn 80 prosent av flyten skal klassifiseres som produksjonsrelaterte. SKS stiller likevel spørsmål ved om det er riktig at disse anleggene omklassifiseres. I praksis har myndighetene åpnet for at særlige forhold kan begrunne et unntak fra klassifisering som produksjonsrelatert nett, jf. blant annet Fosen-saken. Videre har myndighetene også lagt til grunn en avgrensning ved at de ulike komponentene må være sammenhengende produksjonsrelaterte fra kraftverket og frem til komponenten som vurderes, jf. bl.a. NVEs vedtak 13. februar 2017.
- (47) SKS viser til at etter tidligere praksis knyttet til produksjonsrelaterte nett, forelå det et ytterligere utgangspunkt om at masket nett som regel ikke kunne anses som produksjonsrelatert. Følgende fremgår fortsatt av RMEs nettsider (sist oppdatert 16. juni 2021):
- «Anleggene som omfattes av bestemmelsen vil normalt være enkeltkomponenter, eventuelt omfatte anlegg av radiell karakter. Masket nett på et gitt spenningsnivå, selv om det er mye tilknyttet produksjon, vil normalt ikke være å anse som produksjonsrelaterte nettanlegg.»*
- (48) Dette har slik klager ser det en naturlig begrunnelse i at masket nett er dynamisk, og nettets funksjon vil kunne variere etter hvordan det brukes. Klager er kjent med at myndighetene i nyere praksis har valgt å se bort fra denne avgrensningen med masket nett. Det er etter klagers syn likevel nødvendig at myndighetene gjør en konkret vurdering av om forhold rundt masket nett likevel bør tilsi at nettkomponenter som inngår i slikt nett ikke anses som produksjonsrelaterte. SKS mener at det er behov for en prinsipiell avklaring av hvor store områder som kan anses som produksjonsrelaterte nett. Dagens praksis synes ikke lenger å gi noen avgrensning.
- (49) Når det gjelder den prinsipielle siden, er det klagers syn at produksjonsrelaterte nett i utgangspunktet var ment for produksjonsradialer. I sin praksis, herunder det allerede nevnte vedtaket av 13. februar 2017, skrev NVE under henvisning til forarbeidene at «større nettområder, selv om disse har mye tilknyttet produksjon, normalt ikke er å anse som produksjonsrelaterte». Det må med andre ord være en måte å presisere hva «et større nettområde» er. Klager mener at det fremstår fornuftig å sette en grense der man møter masket nett, gitt den dynamiske funksjonen til et masket nett.
- (50) I vedtaket har RME lagt til grunn at masket nett, grunnet sin karakter, normalt ikke vil oppfylle kravene til at 80 prosent av flyten er produksjon, og dermed ikke vil kunne klassifiseres som produksjonsrelatert nett. RME synes dermed å legge slavisk til grunn 80/20-regelen. Etter klagers syn harmonerer dette dårlig med uttalelsen i NVEs vedtak 13. februar 2017 om at større nettområder normalt ikke klassifiseres som produksjonsrelaterte *til tross for* mye produksjon.
- (51) Når det gjelder de særlige forholdene i denne konkrete saken, er 132 kV nettet i Salten etter klagers mening et masket nett hvor produksjon og forbruk er tett integrert gjennom regionalnettet. Historisk ble Saltens regionalnett bygd ut som egen øy i kraftsystemet, som var selvforsynt med kraft uten tilknytning til transmisjonsnettet. De største kraftverkene var allerede bygd da transmisjonsnettet ble bygd forbi Salten-området rundt 1990, og regionalnettet fikk sin tilknytning til transmisjonsnettet. Disse historiske forholdene gjelder langt på vei fortsatt og det betyr at det er vanskelig å skille mellom

hva som er produksjonsrelaterte og forbruksrelaterte nettanlegg. I perioder kan forbruket i Salten være helt avhengig av den lokale produksjonen til SKS i Sulitjelma.

- (52) Klager påpeker videre at systemoperatør Statnett foretar stadige endringer av koblingsbildet for å styre lastflyten etter produksjon og lastforhold i nettet slik at dagens regionalnett utnyttes best mulig. Dette gjelder spesielt på 132 kV-linjene mellom Sulitjelma og Sjønstå, hvor Statnett endrer koblingsbildet [REDACTED] for å styre kraftflyten i regionalnettet i Salten. Det er flere flaskehalser i regionalnettet, og ved å endre koblingsbildet oppnås en bedre utnyttelse av nettet. Dette alene tilsier at dette er et sammenhengende større nettområde, som ikke er ment å defineres som produksjonsrelatert.
- (53) Klager viser i tillegg til at Statnett sin offentlige kapasitetskø i Salten-området viser at det er ca. 180 MW i kø i Arva sitt nett. Regional- og sentralnettet utgjør en stor flaskehals for etablering av nytt forbruk i området. Når en stor del av bakgrunnen for at det ikke allerede er etablert mer forbruk skyldes forholdene hos netteier, og ikke manglende ønske av samlokalisering mellom produksjon og forbruk, slår ikke hensynene om prissignalene bak tariffen om produksjonsrelaterte nett til. Også dette taler for at dette området ikke bør omklassifiseres.

Om Arvas beregning av nettap

- (54) Klager anfører at Arvas beregning av nettap gir en unøyaktig fastsetting av løpende tapskostnader, siden faktiske tap varierer i stor grad etter variasjoner i produksjonen. Det kan i denne forbindelse nevnes at sum produksjon fra Lomi, Fagerli og Daja kraftverk var 1033 GWh i 2022 og 700 GWh i 2023.
- (55) Klager mener at 12 000 MWh er et stort tapsvolum og representerer en stor årlig kostnad, og derfor må det stilles krav til måling av dette tapet, jf. forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 3-1. I bestemmelsen fremgår det at nettselskapet er ansvarlig for alle målere og måleverdier i sitt nettområde og for at all innmating, alt uttak og all utveksling blir målt og avlest. RME har definert Sjønstå som «nærmeste utvekslingspunkt» etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1, og klager mener at bestemmelsen i forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 3-1 om at «all utveksling blir målt og avlest» også dekker dette utvekslingspunktet.

RMEs vedtak gir en løsning som strider med tariffsystemet

- (56) Klager påpeker at RME i vedtaket har konkludert med at nettapet mellom Sulitjelma og Sjønstå skal inngå i tariffen for produksjonsrelaterte nett som SKS skal belastes. Samtidig har RME lagt til grunn at tilknytningspunktet for tariffing av energiledd skal være referert Sulitjelma, og ikke Sjønstå. Tariffen for energiledd er referert tilknytningspunktet hvor tapssatsen er beregnet etter systembelastningen i et samlet nettsystem. Energileddet vil dermed dekke tapskostnader både i det regionale distribusjonsnettet og transmisjonsnettet.
- (57) Når tariffen for energiledd omfatter kostnadene i regionale distribusjonsnett, innebærer det i klagers sak at nettapet mellom Sulitjelma og Sjønstå også vil inngå i innmatingstariffen dersom energileddet refereres tilknytningspunkt i Sulitjelma. RMEs løsning innebærer dermed at SKS skal betale nettapskostnadene i nettet mellom Sulitjelma og Sjønstå to ganger.

- (58) Klager bemerker at Arva har beregnet verdien av nettapet for 2025 til 3,8 millioner kroner, forutsatt en kraftpris på 320 kr/MWh. Med stigende kraftpriser vil kostnaden øke tilsvarende. I tillegg kan det nevnes at et nettap på 12 000 MWh tilsvarer produksjonen til et middels stort småkraftverk, som vil ha en markedsverdi på 80 – 90 millioner kr. Det er med andre ord et ganske betydelig tariffbeløp som SKS belastes dobbelt med RMEs løsning.
- (59) SKS mener at RMEs løsning synes å være et resultat av at «nærmeste utvekslingspunkt i nettet» etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 tolkes som der et nett går fra å være produksjonsrelatert til ordinært nett, mens «tilknytningspunkt [...]» etter § 15-1 tolkes som punktet i eiergrensesnittet mellom produsentens og nettselskapets anlegg.
- (60) Etter klagers syn harmonerer RMEs tolkning dårlig med formålet med tariffene, samt bestemmelsene i forskrift for omsetningskonsesjonærer §§ 13-1 og 13-2. RME har i sitt vedtak vært opptatt av at tariffene normalt ikke vil tilsvare de faktiske kostnadene i nettet. Klager mener at RME tolker tariffbestemmelsene mot deres formål og med et uheldig og kostbart resultat som bidrar til *mer enn* kostnadsdekning ettersom nettapet allerede er dekket av produsenten. SKS oppfatter at også Arva er uenig i RMEs tolkning av disse tariffbestemmelsene, og at nettselskapet mener at fortolkningen betyr at produsenten må betale for nettapet to ganger. Klager oppfatter at RME mener det ikke er mulig å fastsette tariffene på en slik måte at tariffen tilsvarer de konkrete kostnadene den er ment å dekke, men at tariffene samlet sett vil være kostnadsreflektive. Det er uklart for klager hva RME mener med dette. Klager er uansett uenig i RMEs påstand om at det ikke er mulig å fastsette tariffelementet til de kostnader den er ment å dekke. Beregningen av energiledd fører ifølge klager til at SKS med god nøyaktighet betaler for nettapskostnadene som stammer fra det produksjonsrelatert nettet.
- (61) I den forbindelse nevner klager at Arva følger Statnett sine prinsipper og metoder for beregning av energileddet. De ulike elementene i metoden er marginaltapssats i tilknytningspunktet, timepris og innmatet energi. Med denne modellen blir tapskostnaden fra ulike nettanlegg beregnet relativt nøyaktig og referert hvert tilknytningspunkt og hvert kraftverk.
- (62) Etter klagers syn vil den beste løsningen være at kraftverkene kun avregnes for energileddet i tilknytningspunktet, basert på tapssatser fra Statnett, timepriser og innmatet volum. Da vil energileddet i tilknytningspunktet også dekke faktisk tap i det produksjonsrelaterte nettet, slik at det ikke vil være behov for en egen måling/beregning og avregning av faktiske tap. En slik løsning vil etter klagers mening både være i tråd med, og ivareta formålet, med bestemmelsene i forskrift for omsetningskonsesjonærer i §§ 17-1 og 15-1, og fjerne utfordringen med den sjablongmessige avregningen av tap som Arva har lagt til grunn.
- (63) Klager mener at ordlyden i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 15-1, tolket i lys av § 17-1, i hvert fall ikke stenger for å legge til grunn at tilknytningspunktet for innmating i dette tilfellet legges til Sjønstå. Dersom det legges til grunn at 132 kV anlegget mellom Sulitjelma og Sjønstå er produksjonsrelatert, og dermed på mange måter likestilt med en produksjonsradial, vil produksjonen først mates inn på ordinært nett i Sjønstå. En alternativ løsning er Arva sin modell hvor innmatet energi refereres tapssatsene i Sjønstå, og hvor kraftverkene tarifferes og avregnes i tillegg for faktiske tap mellom Sulitjelma og Sjønstå. Denne modellen vil fungere som om SKS hadde eid det produksjonsrelaterte nettet fram til Sjønstå. Da ville Sjønstå ha vært tilknytningspunkt, og energileddet ville

ha vært referert Sjønstå. Tapskostnaden mellom Sulitjelma og Sjønstå måtte SKS ha dekket selv som en redusert innmating. Dette forutsetter imidlertid at innmatingen også måles i Sjønstå.

- (64) Videre mener klager at RME sin aksept for Arva sin beregningsmetode av faktiske tap fører til at nettapene som normalt inngår i energileddet blir en «fast kostnad» som ikke varierer med kundens innmating av kraft. Dette mener klager er et brudd på forskrift for omsetningskonsesjonærer § 13-2.
- (65) Slik SKS ser det er det heller ikke ønskelig at produsenter skal etablere egne produksjonsradialer når det etableres produksjon, da produsentene reelt sett vil bli små nettselskaper. Dersom tariffene tolkes slik at de totale kostnadene for produsenter blir høyere ved klassifisering som produksjonsrelatert nett, enn å etablere en produksjonsradial selv, for eksempel ved at nettap reelt belastes dobbelt ved produksjonsrelaterte nett, vil det være et uheldig signal. Klager mener at RMEs tolkning av forskrift for omsetningskonsesjonærer § 15-1 og § 17-1 medfører nettopp en slik uheldig virkning.

Behov for presisering av forskrift og regelverk

- (66) Klager mener at RMEs vedtak viser at nettselskapene og RME har ulik oppfatning av hvordan regelverket skal praktiseres. RME sin fortolkning av hvordan nettapet skal beregnes og avregnes synes å mangle både en hjemmel og et faglig grunnlag. Derfor mener SKS at det er et stort behov for å oppdatere og presisere regelverket rundt produksjonsrelatert nett.

3.2 Klagemotpartens anførsler

- (67) Arva anfører at de aktuelle nettanleggene kan omklassifiseres til produksjonsrelatert nettanlegg, jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1. Nettselskapet har vært i kontakt med Stram AS, som har opplyst om at de ikke har klassifisert anlegget mellom [redacted] og Storelvvatn kraftverk som produksjonsrelatert. Arva vil derfor ikke beregne med Storelvvatn kraftverk i tariffgrunnlaget før Stram AS omklassifiserer dette til produksjonsrelatert.
- (68) Nettselskapet viser videre til RMEs konklusjon om at nettselskapet har beregnet energileddet for innmating i strid med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 15-1. RME kom til at Arva ikke kunne beregne energileddet for SKS referert til Sjønstå, men måtte beregne energileddet «referert til de enkelte tilknytningspunktene», jf. § 15-1 første ledd andre setning. Dette vil ifølge RME være Sulitjelma [redacted]. Arva mener at RMEs tilnærming medfører at SKS betaler for nettapet to ganger.

4 Reguleringsmyndigheten for energis innstilling

Kommentarer til klagers anførsler om omklassifiseringen av nettanlegget

- (69) RME understreker at vurderingen av om hvorvidt et nettanlegg skal klassifiseres som ordinært eller produksjonsrelatert skal skje med utgangspunkt i nettet slik det er på vurderingstidspunktet. Fremtidige nettløsninger og eventuelle forventninger til endring i innmating eller uttak kan bare helt unntaksvis tillegges vekt. RME mener det ikke

foreligger noen «særlige forhold» som tilsier at nettanlegget må klassifiseres som ordinært i denne saken. Dette er også lagt til grunn i tidligere praksis.

- (70) Videre legger RME til grunn at ordlyden «nærmeste utvekslingspunkt» må tolkes i lys av forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 sitt formål. Det tilsier at «nærmeste utvekslingspunkt» vil være det punktet i nettet hvor nettanlegget går fra å bli klassifisert som et produksjonsrelatert til ordinært nettanlegg. Alternativet er å tolke «nærmeste utvekslingspunkt» i lys av § 1-3 bokstav q som kundens tilknytningspunkt eller som et utvekslingspunkt mellom tilknyttende og et side-, under- eller overliggende nettselskap. Det første vil medføre at et nettselskaps anlegg aldri kunne blitt klassifisert som produksjonsrelatert. Det andre vil medføre at store nettområder må omklassifiseres til produksjonsrelatert.
- (71) RME mener at situasjonen i denne saken er illustrerende for disse alternativene. RME viser til at det etter koblingsstasjonen i Sulitjelma ikke skjer utveksling mellom Arva og andre nettselskap før i Valljord og Fauske, hvor det er utveksling med distribusjonsnettet til Stram AS. Hvis «nærmeste utvekslingspunkt» etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 første ledd hadde vært tolket i lys av definisjonen av tilknytningspunkt i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 1-3 bokstav q, måtte enten 132 kV-linjene fra Sulitjelma til hhv. Valljord og Fauske omklassifiseres til produksjonsrelatert, eller så kunne ingen av nettkomponentene Arva eier blitt klassifisert som produksjonsrelatert.
- (72) På bakgrunn av dette mener RME at kravet om sammenhengende kjede og forholdet mellom produksjon og forbruk er avgjørende, og best egnet til å klassifisere nettanlegg.

Kommentarer til klagers anførsel om at nettap må være basert på faktisk målte verdier

- (73) RME er enig med klager i at nettapskostnaden – som etter RMEs forvaltningspraksis skal inngå i tariffierungsgrunnlaget for tariff for produksjonsrelaterte nettanlegg – vil bli upresis når den er basert på beregnede verdier. RME mener imidlertid at det samme vil være tilfellet dersom tariffen hadde vært basert på faktisk målte verdier. I den sammenheng viser RME til at tariff for produksjonsrelatert nettanlegg skal varsles på forhånd og at nettselskapet i praksis vil måtte lage en egen inntektsramme for det produksjonsrelaterte nettanlegget. Tariffen må avstemmes på slutten av året i forbindelse med at neste års tariff for produksjonsrelatert nettanlegg varsles, der faktisk tariffinntekt holdes opp mot varslet tariff. På bakgrunn av innlevert energi inneværende år, vil nettselskapet kunne måtte justere tariffen som varsles for påfølgende år opp eller ned.
- (74) Videre er RME enig med klager i at det hadde vært en fordel om det ble etablert en måler i Sjønstå. RME kan imidlertid ikke se at RME har hjemmel til å pålegge Arva å etablere en slik måler. RME viser til at Arva i medhold av forskrift om kraftomsetning og nettenester § 3-1 har en plikt til å etablere måling i alle tilknytningspunkter, jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer §§ 1-3 bokstav q og 13-1. RME understreker at «nærmeste utvekslingspunkt» etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 ikke alltid vil være et tilknytningspunkt etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 1-3 bokstav q. Det er også tilfelle i denne saken.
- (75) RME bemerker at det ikke er gitt at det er samfunnsmessig rasjonelt å kreve at det skal etableres måling i det som er «nærmeste utvekslingspunkt» etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 til enhver tid. Bakgrunnen for dette er at hva som er

«nærmeste utvekslingspunkt» kan endre seg over tid fordi nettselskapene har en løpende plikt til å klassifisere sine nettanlegg riktig. En slik tolkning som klager tar til orde for er etter RMEs vurdering derfor ikke bare feil, men vil også gi et resultat som ikke er formålstjenlig.

Kommentarer til klagers anførsel om at klager må dekke nettapskostnadene to ganger

- (76) RME understreker at forvaltningspraksis for hvordan nettap skal inkluderes i tariffgrunnlaget til tariff for produksjonsrelatert nettanlegg etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 og ordlyden i § 15-1, jf. § 13-1, ikke åpner for andre løsninger. For ordens skyld bemerker RME at situasjonen vil stille seg annerledes for produsenter tilknyttet et produksjonsrelatert nettanlegg i et underskuddsområde fordi marginaltapsprosenten er negativ. Det betyr at produsentene får et energiledd for innmating som er negativt, som i praksis betyr at de får betalt for innmating gjennom energileddet.

Klagers uttalelse om eierskap til nettanlegg og -komponenter

- (77) Slik RME forstår det, mener klager at RME har basert vedtaket på feil faktum når det gjelder hvem som eier enkelte av nettkomponentene i det produksjonsrelaterte nettanlegget.
- (78) RME kan ikke se at det er noen forskjell mellom RMEs beskrivelse av eierforholdene i vedtaket og klagers beskrivelse av eierforholdene i klagen. RME antar at klagers bemerkning kan bero på en misforståelse av RMEs begrunnelse.

5 Partenes merknader til innstillingen

5.1 Klagers merknader

- (79) SKS har i brev datert 5. januar 2026 sendt inn merknader til innstillingen.

Om klassifiseringen av nettanlegg

- (80) Etter klagers oppfatning tilsier ordlyden at grensesnittet er i punktet i nettet nærmest kraftverket hvor energi utveksles i flere retninger. I denne saken vil det si Sulitjelma [REDACTED].
- (81) I innstillingen har RME vist til at ordlyden må tolkes i lys av bestemmelsens formål, og at ordlyden derfor må forstås som punktet i nettet hvor nettanlegget går fra å være klassifisert som produksjonsrelatert til ordinært nettanlegg. SKS er enige i at ordlyden må tolkes i lys av formålet, men klager kan ikke se at det støtter RMEs tolkningsresultat. Formålet med forskrift for omsetningskonsesjonærer fremgår av § 1-1, hvor det blant annet står at den skal «sikre at kraft overføres til riktig leveringskvalitet og pris, at nettet utnyttes og utbygges på en sikker og samfunnsmessig rasjonell måte».
- (82) Siden klagen ble sendt, har RME kommet med forslag til endringer i anleggsbidragsregelverket på regional- og transmisjonsnettnivå, se RMEs rapport 31. oktober 2025. I rapporten foreslås nettopp at enkeltkunder ikke lenger skal betale vanlig anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnettet, da disse anleggene normalt vil ha nytte for nettsystemet som sådan og betjene flere kunder, men heller betale et standardisert tilknytningsbidrag. Videre kommer det frem at masket nett kun i spesielle tilfeller vil anses som kundespesifikt, nettopp fordi masket nett normalt har flere funksjoner i et

nettsystem enn å betjene enkeltkunder. Det er etter klagers syn overførbart til vurderingen av om et nettanlegg er produksjonsrelatert. Selv om nettanleggene Sulitjelma-Sjønstå oppfyller 80/20-regelen, har de ikke en radiell funksjon, og de betjener et større antall kunder og har helt andre formål i det samlede nettsystemet i tillegg til å frakte produksjon. Etter klagers syn henger RMEs begrunnelse i denne saken dårlig sammen med den begrunnelsen som gis for endringer i anleggsbidragsregelverket for regional- og transmisjonsnett.

- (83) Klager fremholder at grensesnittet mellom produsenters og nettselskapers nettanlegg er varierende. I noen tilfeller eier nettselskapet anleggene frem til kraftverkets vegg, mens i andre tilfeller eier produsenten lange produksjonsradialer frem til tilknytning til nettselskapets nett. Etter klagers syn legger derimot RMEs tolkning til rette for en praksis hvor produksjonsrelatert nett kan bli uforholdsmessig stort. Dersom det ikke tas hensyn til anlegg som i Sulitjelma, hvor det foregår både innmating, uttak og systemdrift, vil produksjonsrelatert nett kunne bli omfattende og uforholdsmessig byrdefullt for produsenter.
- (84) Det er i tidligere praksis også avklart at tariff for produksjonsrelatert nett ikke gjelder for større nettområder. Med RMEs definisjon av nærmeste utvekslingspunkt i nettet kan nettopp konsekvensen bli at større nettområder omfattes. For klager er det ikke enkelt å forstå basert på RMEs begrunnelse hvordan RME ser for seg å foreta en avgrensning og hva som vil bli ansett som et større område. Etter klagers syn vil derfor den beste tilnærmingen være å følge ordlyden i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1, og legge til grunn at det kun er nettanlegg til «nærmeste utvekslingspunkt» som kan være produksjonsrelaterte. Dette innebærer at det kun er radielle anlegg frem til tilknytningspunktet i alminnelig nett som kan anses som produksjonsrelaterte.

Om beregningen av nettapskostnader

- (85) Klager viser til at tariff for produksjonsrelaterte nettanlegg etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 omfatter de *faktiske* nettapskostnadene. Etter klagers syn kan det stilles spørsmål ved om Arva oppfyller sitt ansvar for å måle og avlese «all innmating, alt uttak og all utveksling» etter forskrift om kraftomsetning og netjtjenester § 3-1 første ledd. Under enhver omstendighet er Arvas metode for å beregne nettapskostnadene for upresis. Det blir spesielt tydelig når det ses i sammenheng med RMEs syn på beregningen av energileddet for innmating.
- (86) RME har i innstillingen fremholdt at beregningen også ville blitt upresis dersom Arva etablerte måler i Sjønstå. Etter klagers syn fremstår det som klart at beregningen ville blitt mer nøyaktig dersom nettselskapet gjorde målinger i både Sulitjelma og Sjønstå, enn hva som er tilfellet når det kun gjøres i Sulitjelma og estimeres ellers. RMEs aksept av metoden legger dessuten til rette for en praksis som kan gi urimelige resultater, særlig dersom omfanget av det produksjonsrelaterte nettet utvides i fremtiden. Klager mener likevel at det mest problematiske i RMEs vedtak, er manglende harmonisering mellom produksjonsrelatert tariff etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 og § 15-1. RME legger til grunn at SKS skal dekke nettapskostnaden mellom Sulitjelma og Sjønstå som del av tariffen. Samtidig har RME kommet til at energileddet i innmatingstariffen skal refereres tilknytningspunkt i Sulitjelma. I marginale tapskostnader inngår kostnadene for hele nettsystemet sett fra tilknytningspunktet, herunder på strekningen Sulitjelma – Sjønstå. Konsekvensen av RMEs vedtak er at SKS må dekke nettapskostnadene mellom Sulitjelma og Sjønstå to ganger.

- (87) Klager mener at det er dårlig sammenheng mellom de to synspunktene RME fremmer i denne saken. Klager mener at bestemmelsene i § 15-1, jf. § 1-3 bokstav q, og § 17-1 må tolkes harmoniserende i et tilfelle som dette. Det er ingen holdepunkter i verken ordlyden eller andre kilder for at det *ikke* er rom for det. Klager nevner at også Arva virker å være av den oppfatning at RMEs vedtak innebærer at SKS må betale dobbelt for nettapet mellom Sulitjelma og Sjønstå. Det er ingen holdepunkter i verken forskriften eller andre kilder for at meningen har vært at produsenten skal måtte dekke tapet to ganger. Det er heller ingen reelle hensyn som taler for det. RMEs sparsomme begrunnelse bærer også preg av at slike hensyn ikke foreligger.
- (88) Tvert imot er det et grunnleggende prinsipp for tariffene at de skal gi «signaler om effektiv utnyttelse og effektiv utvikling av nettet», jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer § 13-1 bokstav d, samt at tariffene skal reflektere kostnadsstrukturen i nettet, jf. § 13-1 bokstav j. Dette står i sammenheng med de overordnede formålene med det regulatoriske rammeverket for nettselskaper om at nettet skal utnyttes på en samfunnsmessig rasjonell måte, jf. forskriften § 1-1, se også energiloven § 1-2. Det er i samsvar med dette formålet å belaste produsenten og brukeren av nettet for de tilhørende kostnadene, men det gir ingen holdepunkter for en dobbel kostnadsbelastning. Klager bemerker at slike synspunkter ikke er behandlet i RMEs vedtak eller innstilling. RME har kun fremholdt at situasjonen ville vært annerledes for en produsent tilknyttet produksjonsrelatert nettanlegg i et underskuddsområde, da energiledet for innmating ville blitt negativt og produsenten ville i praksis fått betalt for innmating.

5.2 Klagemotpartens merknader

- (89) Arva har i brev datert 26. november 2025 opplyst at de har vært i kontakt med flere store nettselskaper i Norge om praktiseringen av produksjonsrelatert nettanlegg og avregningspunkt for energiledet. Disse nettselskapene har bekreftet at de har brukt marginalene i skillet mellom ordinært nett og produksjonsrelatert nett, ved beregningen av energiledet, jf. § 15-1.

6 Ytterligere merknader i saken

6.1 RMEs kommentarer 27. januar 2026

- (90) RME har i brev datert 27. januar 2026 kommentert merknader fra både klager og klagemotpart.
- (91) RME understreker at tariff for produksjonsrelatert nettanlegg (PRN-tariff) etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 ble innført for at kostnadsfordelingen skulle samsvare mer med faktisk nytte og reflektere kostnadsstrukturen bedre. Bestemmelsen ble innført for å kompensere for at det bare helt unntaksvis var mulig å kreve anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnettet.
- (92) Selv om det nå er innført en plikt til å kreve inn et anleggsbidrag for kundeutløste investeringer i regional- og transmisjonsnett, vil anleggsbidraget som regel ikke dekke hele nettkostnaden. RME viser til at anleggsbidraget normalt beregnes som en forholdsmessig andel av kostnadsgrunnlaget, med fratrekk for eventuelle reinvesteringskostnader og bruk av reduksjonsfaktor i regional- og transmisjonsnett. Hvis det er krevet anleggsbidrag for nettanlegg som er eller blir klassifisert som

produksjonsrelatert, vil PRN-tariffen bli lavere. RME viser til at betalt anleggsbidrag går til avkortning krone for krone i avkastningsgrunnlaget for PRN-tariffen.

- (93) RME har merket seg at klager har vist til uttalelser i RMEs anbefaling til Energidepartementet om endringer i anleggsbidragsregelverket for regional- og transmisjonsnett for å underbygge hvordan klager mener begrepet «hovedfunksjonen» i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 første ledd skal forstås. RME mener saken må løses basert på gjeldende regelverk og at mulige fremtidige endringer i regelverket ikke kan tillegges vekt. RME kan uansett ikke se at anleggsbidragsregelverket, eller en potensiell fremtidig endring av det, skal få betydning for hvordan § 17-1 skal forstås.
- (94) RME mener at det ikke er av avgjørende betydning for spørsmålet om hvorvidt et nettanlegg skal klassifiseres som produksjonsrelatert eller ikke, om nettanlegget er kundespesifikt eller om det driftes masket og i så fall i hvor stor utstrekning. Også masket regional- og transmisjonsnett som kommer flere til gode kan klassifiseres som et produksjonsrelatert nettanlegg. Det er nettopp i slike anlegg vilkåret i 80/20-regelen gir produsentene en beskyttelse mot at komponenter og anlegg med store nyttevirkninger for andre kan klassifiseres som produksjonsrelatert nettanlegg.
- (95) Slik RME forstår det, mener klager at «nærmeste utvekslingspunkt» i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 første ledd skal tolkes som produsentens tilknytningspunkt; altså det eiermessige skillet mellom nettanlegg produsenten selv har konsesjon for og nettanlegg som nettselskapet har konsesjon for. Virkningene av en slik tolkning vil være at det produksjonsrelaterte nettanlegget blir begrenset til nettanlegg produsenten eier selv og som de allerede dekker alle kostnadene for. RME understreker at formålet med PRN-tariffen er å dekke kostnader i nettselskapets nettanlegg og at klassifisering av produksjonsrelaterte nettanlegg bare er nødvendig for å avklare hvilke komponenter som skal inngå i tariffgrunnlaget for PRN-tariffen. Dersom «nærmeste utvekslingspunkt» i § 17-1 tolkes som produsentens tilknytningspunkt i lys av § 1-3 bokstav q jf. § 13-1 bokstav a, vil nettanlegg som et nettselskap eier aldri kunne tariffes etter § 17-1.
- (96) Både klager og klagemotparten tar til orde for at marginaltapsprosenten i skillet mellom ordinært og produksjonsrelatert nettanlegg bør benyttes til tariffing av energiledd for innmating etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 15-1, men med avregnet energi fra tilknytningspunktet. Begrunnelsen for dette er at produsentene ellers vil dekke marginale tapskostnader (nettap) for det produksjonsrelaterte nettanlegget både gjennom energileddet og gjennom PRN-tariffen. RME er klar over denne problemstillingen, men mener en slik måte å fastsette energileddet på er i strid med § 15-1, jf. § 13-1 bokstav a. RME gjør oppmerksom på at problemstillingen slik RME ser det først er aktuell dersom det marginaltapsbaserte energileddet produsentene tarifferes er positivt, slik som i denne saken. Hvis marginaltapsprosenten er negativ vil produsenter få et negativt energiledd, og i praksis få betalt for innmating gjennom energileddet.

6.2 Klagers merknader datert 12. februar 2026

- (97) SKS har i brev datert 12. februar 2026 kommet med ytterligere merknader.
- (98) Klager mener at RME synes å ha misforstått klagers henvisning til høringen om nye anleggsbidragsregler. Det er ikke selve innholdet i lovendringen som er interessant, men begrunnelsen for endringen. Bakgrunnen for endringen er nettopp at masket nett har flere

funksjoner, og dermed ikke er å anse som kundespesifikt. Uttrykket «kundespesifikt nett» er allerede i dag brukt om anlegg med «en enkelt eller et fåtall av brukere», jf. energiloven § 1-5 tredje ledd. Formålet med bestemmelsen om produksjonsrelaterte nett i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 er at produsenter skal bære kostnadene ved anlegg som har så få brukere ellers at de må anses som produsentspesifikke. Det harmonerer med andre ord dårlig med forskriftsreguleringen ellers at et masket nett skal kunne anses som produksjonsrelatert.

- (99) SKS har ikke gjort gjeldende at forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 skal tolkes som tilknytningspunktet i lys av § 1-3 bokstav q, jf. § 13-1. Klager tolker ordlyden i § 17-1 slik at grensesnittet er punktet i nettet nærmest kraftverket hvor energi utveksles i flere retninger. I denne saken vil det være Sulitjelma [REDACTED]. Klager har ikke vist til § 1-3 bokstav q eller § 13-1 bokstav a. I dette tilfellet vil nærmeste utvekslingspunkt bli samme sted som tilknytningspunktet i Arvas nett, men det vil ikke være sammenfallende i alle tilfeller. Som eksempel nevner klager at dersom Arva hadde eid nettet frem til Daja kraftstasjon ville tilknytningspunktet vært ved kraftstasjonen, mens nærmeste utvekslingspunktet fremdeles ville vært i Sulitjelma [REDACTED].
- (100) Klager understreker at det sentrale for SKS er å unngå å betale for nettapet to ganger. Klager anfører prinsipalt at nettanleggene ikke omklassifiseres til produksjonsrelatert, og at energileddet avregnes i Sulitjelma. Dersom Energiklagenemnda kommer til at nettanleggene kan omklassifiseres til produksjonsrelatert, anfører klager subsidiært at Arvas metode for beregning av energileddet legges til grunn. En slik praksis vil innebære at Sjønstå anses som «tilknytningspunkt [...]» etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 15-1. Etter klagers syn er en slik tolkning av forskriften mer anstrengt, men absolutt mulig tolket i lys av formålet med reglene og hva PRN-tariffen er ment å dekke. PRN-tariff innebærer i realiteten at produsenten bærer kostnadene som om anlegget var produsentens egen produksjonsradial. Da er det ikke unaturlig å anse Sjønstå som tilknytningspunktet til det alminnelige nettet.

6.3 RMEs kommentarer 26. februar 2026

- (101) RME har kommet med ytterligere kommentarer i brev datert 26. februar 2026.
- (102) RME mener at dersom «nærmeste utvekslingspunkt» etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 første ledd skulle tolkes som nærmeste punkt hvor det utveksles kraft i flere retninger og/eller nærmeste uttakspunkt, vil nettanlegg som kan klassifiseres som produksjonsrelaterte bli begrenset til rene produksjonsradialer uten uttak. Det vil ikke ivareta bestemmelsens formål, som er at produsenter skal dekke kostnadene til nettanlegg med flere funksjoner når dets *hovedfunksjon* er overføring av kraft fra tilknyttet produksjonsanlegg. RME bemerker at en tolkning som klager tar til orde for harmonerer dårlig med § 17-1 andre ledd om at kunder som har uttak fra et produksjonsrelatert nettanlegg kan dekke en rimelig andel av kostnadene.
- (103) Videre bemerker RME at marginaltapssatsen kan være positiv eller negativ. Energileddet til en innmatingskunde baseres på «systembelastningen i et samlet nettsystem», jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer § 15-1 første ledd. Det betyr at marginaltapsprosenten kan være negativ selv om det beviselig er nettap ved overføring

gjennom det produksjonsrelaterte nettanlegget og innmatingen gjør marginaltapsprosenten litt mindre negativ.

- (104) Det betyr at en produsent kan få betalt for innmating via energileddet fordi marginaltapsprosenten er negativ (innmating reduserer systembelastningen i det samlede nettsystemet). Det er ikke slik at produsenten alltid vil dekke nettap to ganger for samme nettanlegg med RMEs regeltolkning. I alle tilfeller mener RME at selv om det i tilfeller med positive marginaltapssetter kan føre til at produsentene i praksis dekker nettap i det produksjonsrelaterte nettanlegget to ganger, så vil det være i henhold til øvrig regelverk for tariffing i forskrift for omsetningskonsesjonærer og etter RMEs vurdering ikke i strid med § 17-1.

7 Energiklagenemndas vurdering

- (105) Saken gjelder klage fra SKS Produksjon AS på vedtak fattet av RME den 26. juni 2025. I vedtaket kom RME til at nettselskapet Arva AS ved klassifiseringen av nettanlegg som produksjonsrelatert, hadde basert vurderingen på nettanleggets hovedfunksjon slik den fremstår til enhver tid, jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1. RME kom også til at Arva hadde basert tariff for produksjonsrelatert nettanlegg på feil klassifisering av enkeltkomponenter, i strid med § 17-1. Videre i vedtaket konkluderte RME med at Arva hadde beregnet nettapskostnadene i tariff for produksjonsrelatert nettanlegg i tråd med § 17-1, og at Arva ikke hadde fordelt kostnadene mellom de ulike produsentene som samlet skal dekke kostnadene gjennom tariff for produksjonsrelatert nettanlegg. Dette var i strid med § 17-1, jf. § 13-1 første ledd bokstav a. RME kom også til at Arva hadde beregnet energiledd for innmating for SKS sine anlegg for produksjon i strid med § 15-1. RME fattet pålegg om at Arva måtte gjenopprette lovlig tilstand, jf. § 18-1.
- (106) Klager har påklaget RMEs vedtak punkt 1, 3 og 5. Vedtaket punkt 1 gjelder omklassifiseringen av nettanlegget som produksjonsrelatert, vedtaket punkt 3 gjelder beregningen av nettapskostnadene og vedtaket punkt 5 gjelder beregningen av energileddet. Energiklagenemnda vil i tilsvarende rekkefølge ta stilling til de påklagede punktene i RMEs vedtak.

Vedtaket punkt 1: Om klassifiseringen av nettanlegget som produksjonsrelatert

- (107) Det aktuelle nettanlegget som har blitt omklassifisert er koblingsanleggene i Sulitjelma og Sjønstå, kraftlinjene mellom Sulitjelma og Sjønstå, samt [REDACTED] i Sulitjelma. Det første spørsmålet Energiklagenemnda vil ta stilling til er om Arva har omklassifisert nettanlegget til produksjonsrelatert i tråd med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1.

- (108) I forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 første ledd står det følgende:

«Kostnadene ved produksjonsrelaterte nettanlegg skal dekkes av produsenten og ikke inngå i tariffgrunnlaget for uttak. Med produksjonsrelaterte nettanlegg menes kraftledninger og andre nettanlegg der hovedfunksjonen er overføring av kraft fra tilknyttet produksjonsanlegg til nærmeste utvekslingspunkt i nettet.»

- (109) Definisjonen på «produksjonsrelaterte nettanlegg» er gitt i bestemmelsens første ledd andre setning. Det er ikke tvilsomt at omklassifiseringen gjelder «kraftledninger og andre nettanlegg». Det er heller ikke tvilsomt at nettanleggene blant annet overfører kraft fra «tilknyttet produksjonsanlegg» ettersom SKS har flere kraftverk som er tilkoblet

nettanlegget. Nemnda mener at tolkningen av bestemmelsen reiser to spørsmål. Det første er hva som menes med at «hovedfunksjonen er overføring av kraft», og det andre er hva som menes med «nærmeste utvekslingspunkt i nettet».

- (110) Energiklagenemnda tar først stilling til hva som menes med at «hovedfunksjonen er overføring av kraft» fra tilknyttet produksjonsanlegg, jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 første ledd. Ordlyden av begrepet «hovedfunksjonen» gir anvisning på at nettanlegget hovedsakelig er bygget, og dimensjonert for, overføring av kraft fra produksjonsanleggene. Ordlyden «hovedfunksjonen» oppstiller likevel ikke noen konkret terskel for når vilkåret er oppfylt.
- (111) Forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 ble endret til dagens ordlyd ved forskrift 5. desember 2005 nr. 1470 om endring i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariff. Dagens ordlyd har vært gjeldende siden 1. januar 2006. Hensikten med endringen var å tydeliggjøre at kostnader i nettanlegg, der hovedfunksjonen er å betjene produksjon, skal dekkes av produsentene, jf. NVE Dokument 11/2005 forslag til endring i forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariff del V pkt. 2.4.2 og 2.4.3, side 18. I Dokument 11/2005 s. 19 har NVE lagt til grunn at vurderingen av om et nettanlegg er produksjonsrelatert må baseres på en «helhetsvurdering» av anleggets hovedfunksjon.
- (112) NVE/RME har i sin praksis lagt til grunn en hovedregel om at nettanlegg er produksjonsrelaterte dersom produksjon utgjør over 80 prosent av kraftflyten (80/20-regelen), jf. blant annet NVEs vedtak 30. april 2015 i uenighetssak mellom Småkraft og Helgeland Kraft. Vurderingen baserer seg på forholdet mellom installert effekt i produksjonsenhetene og forbrukets makslast. Grensen er altså påvirket av produksjonsanleggets mulige maksimalutnyttelse av nettkapasiteten, ikke et gjennomsnitt der lav eller ingen produksjon inngår. RME har bemerket at denne grensen ikke er absolutt, men inngår i en konkret vurdering.
- (113) Energiklagenemnda bemerker at 80/20-regelen ikke kan leses ut fra ordlyden i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1. Dette forholdstallet er heller ikke nevnt i NVEs Dokument 11/2005 eller Dokument 20/2005. Nemnda legger til grunn at regelen er utviklet gjennom NVE/RMEs forvaltningspraksis. Etter nemndas syn samsvarer 80/20-regelen godt med ordlyden «hovedfunksjonen» i § 17-1. Nemnda er enig i at dersom 80 prosent eller mer av kraftflyten i et nettanlegg er kraftflyt fra produksjon, vil nettanleggets hovedfunksjon som regel være overføring av kraft fra produksjonsenhetene. Denne forvaltningspraksisen har også nemnda lagt til grunn i Energiklagenemndas avgjørelse i sak 2020/0852 avsnitt 40. Nemnda tar dermed utgangspunkt i 80/20-regelen ved vurderingen av om et nettanlegg er produksjonsrelatert.
- (114) Arva har i brev datert 12. april 2023 til SKS, beregnet at installert effekt for kraftverkene er 190,3 MW. Videre har Arva beregnet at makslast for uttak på Sandnes og i Sulitjelma er 3,3 MW. Det vil si at 98 prosent av kraftflyten bak utvekslingspunktet på Sjønstå er produksjon.
- (115) Klager mener at det er etablert ny virksomhet i Sulitjelma, og at effektuttaket bak [redacted] er større enn 3,3 MW, og ligger mellom 7-8 MW. Energiklagenemnda bemerker – som RME – at hvis man legger til grunn et effektuttak

på 8 MW, vil produksjon utgjøre 95 prosent av kraftflyten. Dette er fortsatt godt over 80 prosent.

- (116) Energiklagenemnda legger til grunn at minst 95 prosent av kraftflyten i nettanlegget Sulitjelma-Sjønstå er fra produksjon. Det betyr at 80/20-regelen klart er oppfylt i dette tilfellet. Klager har heller ikke bestridt dette. Nemnda understreker likevel at dette er et utgangspunkt, og ikke en absolutt grense.
- (117) Videre påpeker Energiklagenemnda at det er de faktiske forholdene til enhver tid som er avgjørende for nettanleggets klassifisering. Dette ble også lagt til grunn av Energiklagenemnda i sak 2020/0852. Nemnda uttalte følgende i avsnitt 36:

«Det er de faktiske forholdene til enhver tid som er avgjørende for nettanleggets klassifisering. Eierskap og eiers egen klassifisering av linjen er ikke avgjørende. Et distribusjonsnett kan således gå over til å bli et produksjonsrelatert nettanlegg, og motsatt kan dette gå over til å bli en del av en nettforbindelse og falle inn under nettselskapets tariffgrunnlag [...].»

- (118) Det betyr at nettanlegget kan få endret klassifisering over tid. I vedtak 08/742 (Fosen-saken) la departementet fremtidig utvikling av en kraftledning til grunn i vurderingen av ledningens hovedfunksjon. Departementet uttalte på s. 42 i vedtaket:

«Da det er knyttet usikkerhet til når ledningen vil bli gjennomgående, vil vindkraftaktørene ikke vite hvor mye av nettkostnadene vindkraftaktørene må bidra med. Ledningen er dimensjonert som en gjennomgående sentralnettsledning. Etter departementets oppfatning er dette sterke hensyn som taler for at fremtidig utvikling i nettet skal tas i betraktning ved vurderingen av hva som er ledningens hovedfunksjon.

I denne saken er det konsesjonsgitt en gjennomgående ledning med vilkår om ferdigstillelse innen gitte frister. Departementet mener dette er et særegent tilfelle hvor ledningens hovedfunksjon ikke er å tilknytte produksjonsanlegg til nettet.»

- (119) Departementet påpekte at Fosen-saken var et «særegent tilfelle», og at kraftledningens «hovedfunksjon ikke er å tilknytte produksjonsanlegg til nettet». I den sammenheng kom departementet til at det var «sterke hensyn» som talte for at fremtidig utvikling i nettet skal tas i betraktning ved vurderingen av ledningens hovedfunksjon. Det sentrale i saken var at kraftledningen skulle bygges trinnvis, og at det var knyttet usikkerhet til når den ville bli gjennomgående.
- (120) Energiklagenemnda mener at Fosen-saken representerer et unntak fra hovedregelen om at nettanleggets hovedfunksjon må vurderes slik det er til enhver tid, jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 første ledd. Det kreves sterke hensyn for å vektlegge fremtidig utvikling av nettanlegget i vurderingen. Utviklingen bør eksempelvis være overveiende sannsynlig og ligge så nært frem i tid at det vil være uhensiktsmessig ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv å legge til rette for en klassifisering man med stor sikkerhet vet at vil bli endret om kort tid. Nemnda ser ikke at hensynene i Fosen-saken gjør seg gjeldende i denne saken. Nettanlegget Sulitjelma-Sjønstå er ferdig etablert, og betjener i stor grad produksjon fra klagers kraftverk. Eventuelle fremtidige tilkoblinger kan ikke vektlegges i denne sammenhengen, men kan eventuelt tas i betraktning ved en senere omklassifisering.

- (121) Energiklagenemnda legger til grunn at «hovedfunksjonen» til nettanlegget Sulitjelma-Sjønstå er overføring av kraft fra tilknyttet produksjonsanlegg, jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 første ledd.
- (122) Det neste spørsmålet er hva som menes med «nærmeste utvekslingspunkt i nettet», jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 første ledd. Dette spørsmålet henger sammen med spørsmålet om nettanleggets hovedfunksjon. Det produksjonsrelaterte nettet er definert som nettanlegget mellom «produksjonsanlegg» og «nærmeste utvekslingspunkt i nettet», der hovedfunksjonen er overføring av kraft fra produksjon, jf. § 17-1 første ledd. Vilåret «nærmeste utvekslingspunkt i nettet» setter dermed en grense, eller et ytterpunkt, for hvor stort det produksjonsrelaterte nettanlegget blir. Dette punktet vil videre danne grensen der nettet går over til eksempelvis ordinært nett, og da også ordinære tariffier. Det er i forvaltningspraksis blitt stilt krav om at nettanlegget må være sammenhengende produksjonsrelatert fra produksjonsenheten og frem til komponenten som skal vurderes, jf. Energiklagenemndas avgjørelse i sak 2020/0852 avsnitt 41.
- (123) Klager anfører at Sulitjelma er det «nærmeste utvekslingspunkt i nettet». Arva har lagt til grunn at det «nærmeste utvekslingspunkt» er i Sjønstå. RME har i vedtaket kommet til samme konklusjon som Arva.
- (124) Ordlyden i § 17-1 første ledd gir anvisning på et sted i nettet hvor kraft utveksles, men gir ikke særlig veiledning utover dette. Vilåret ble ikke nærmere kommentert av NVE i Dokument 11/2005 eller Dokument 20/2005 ved endringen av bestemmelsen. Begrepet «utvekslingspunkt» er heller ikke legaldefinert i forskriften eller i energiloven. Nemnda påpeker imidlertid at et lignende begrep, «tilknytningspunkt», er definert i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 1-3 bokstav q som «[p]unkt i overføringsnettet der det foregår innmating eller uttak av kraft eller utveksling mellom nettselskap». Nemnda bemerker at det fortsatt er tale om et ulikt begrep – og vilkår – slik at definisjonen i § 1-3 bokstav q gir begrenset overføringsverdi ved tolkningen av vilåret «nærmeste utvekslingspunkt i nettet» i § 17-1 første ledd.
- (125) Energiklagenemnda mener at ordlyden «nærmeste utvekslingspunkt i nettet» i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 første ledd isolert sett kan forstås som nærmeste punkt i nettet hvor kraft utveksles i flere retninger – eller hvor nettet går over til masket nett. Dette vil i denne saken være i Sulitjelma. Her utveksles det kraft i flere retninger, og linjene fra kraftverkene møter et masket nett. Nemnda påpeker likevel at uttrykket «nærmeste utvekslingspunkt i nettet» må tolkes i samsvar med hva som er «hovedfunksjonen» til nettanlegget, jf. § 17-1 første ledd. Uttrykket må også tolkes i tråd med formålet til bestemmelsen. Det sentrale i denne sammenheng er etter Energiklagenemndas oppfatning om det produksjonsrelaterte nettet ved det aktuelle punktet ikke lenger har som hovedfunksjon å transportere kraft fra produksjonsstedet. Vurderingen av dette er som nevnt dynamisk slik at klassifiseringen kan endres som følge av endrede faktiske forhold.
- (126) RME har i vedtaket tolket uttrykket «nærmeste utvekslingspunkt i nettet» etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 som det stedet i nettet hvor hovedfunksjonen endrer seg, altså der hvor nettanlegget går over fra et produksjonsrelatert nettanlegg til et ordinært nettanlegg. Dette er i samsvar med nemndas forståelse av regelverket. Hensikten med bestemmelsen er at produsentene skal dekke kostnadene i nett der hovedfunksjonen er overføring av produksjon. I den sammenheng samsvarer det godt

med formålet, at «nærmeste utvekslingspunkt» er der nettet ikke lenger har overføring av produksjon som hovedfunksjon.

- (127) I denne konkrete saken har RME lagt til grunn at nærmeste utvekslingspunkt i nettet er i Sjønstå. Energiklagenemnda er enig i dette, fordi nettanleggets hovedfunksjon fra dette punktet ikke lenger er å overføre produksjon ut fra kraftverkene. Videre fra Sjønstå, vil ikke nettanlegget lenger ha som hovedfunksjon å overføre kraft tilknyttet produksjon.
- (128) Energiklagenemnda har etter dette kommet til at hovedfunksjonen for nettanlegget Sulitjelma-Sjønstå er overføring av kraft tilknyttet produksjon, og at «nærmeste utvekslingspunkt i nettet» er i Sjønstå, jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-1 første ledd.
- (129) Klager anfører at det finnes særegne grunner for at nettanlegget Sulitjelma-Sjønstå likevel ikke skal klassifiseres som produksjonsrelatert. Klager påpeker at det i tidligere praksis ble lagt til grunn at masket nett som regel ikke skulle anses som produksjonsrelatert. Videre har klager også vist til at NVE har lagt til grunn at større nettområder, til tross for mye tilknyttet produksjon, normalt ikke er å anse som produksjonsrelaterte.
- (130) Energiklagenemnda påpeker i denne sammenhengen at masket nett som regel *ikke* vil klassifiseres som produksjonsrelatert, fordi hovedfunksjonen ikke vil være overføring av kraft tilknyttet produksjon. Nemnda understreker videre at det ikke er avgjørende for klassifiseringen om nettanlegget er masket eller om det gjelder et større nettområde. Klassifiseringen styres av hva som er nettets hovedfunksjon. Nemnda kan ikke se at det foreligger slike særegne forhold i denne saken som tilsier at dette prinsippet skal fravikes.

Vedtaket punkt 3: Om Arva har beregnet nettapskostnadene i tråd med forskriften

- (131) Nettselskap er «ansvarlig for alle målere og måleverdier i sitt nettområde og for at all innmating, alt uttak og all utveksling blir målt og avlest», jf. forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 3-1 første ledd. I denne saken er utvekslingspunktet mellom produksjonsrelatert nett og ordinært nett satt til Sjønstå. Utgangspunktet for vurderingen er at nettapskostnader inngår i kostnadsgrunnlaget til det produksjonsrelaterte nettanlegget Sulitjelma-Sjønstå. Disse kostnadene må SKS dekke siden «[k]ostnadene ved produksjonsrelaterte nettanlegg skal dekkes av produsenten», jf. § 17-1 første ledd.
- (132) Spørsmålet Energiklagenemnda må ta stilling til er om Arva har beregnet kostnadene i tråd med forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 3-1 første ledd.
- (133) Klager anfører at Arvas beregningsmetode gir en unøyaktig fastsetting av tapskostnadene, siden faktiske tap i stor grad varierer med produksjonsvolumet. Klager mener at det må stilles krav til måling av dette nettapet, jf. forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 3-1.
- (134) Det følger av forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 3-1 at «nettselskapet er ansvarlig for alle målere og måleverdier i sitt nettområde og for at all innmating, alt uttak og all utveksling blir målt og avlest». En alminnelig, men bred forståelse av ordlyden kan i utgangspunktet tilsi at det må etableres målere for å oppnå kravet om at all utveksling blir målt og avlest for å kunne gi presise tariffer til den enkelte aktør. En slik forståelse må imidlertid nyanseres ettersom det ikke nødvendigvis ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv vil være hensiktsmessig å installere målere for å oppnå faktisk målte verdier.

En forutsetning for en slik tilnærming må allikevel være at det resultatet man anvender uten måling ikke fremstår som forskjellig fra det man med overveiende sannsynlighet ville oppnådd med en måling. Bevisbyrden for dette må ligge hos nettselskapet som har måleransvaret og i utgangspunktet en plikt til å installere måling i alle tilknytningspunkt, jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer § 1-3 bokstav q, jf. § 13-1.

- (135) Energiklagenemnda har fått opplyst i RMEs brev fra 20. April 2026 at det vil kreve relativt omfattende tiltak for å etablere måling på Sjønstå. Koblingsstasjonen er fra 1978, og anlegget vil ifølge nettselskapet trolig måtte bygges fra grunnen av med etablering av spennings- og strømtransformatorer på hver 132 kV-avgang. Et nøyaktig kostnadsestimat har ikke blitt produsert, men tiltaket er beskrevet av Arva og RME som svært kostbart opp mot nytten. Energiklagenemnda legger til grunn at etablering av måling vil innebære høye kostnader. Med de tilsynelatende store økonomiske følgene et slik pålegg kan avlede kreves det et tydelig spesifisert hjemmelsgrunnlag for at RME skal kunne pålegge et slikt tiltak, kostnadsbildet tatt i betraktning. Etter Energiklagenemndas vurdering gir ikke bestemmelsen i § 1-3 hjemmel til å pålegge etablering av måling i Sjønstå. Spørsmålet blir dermed om Arvas metode medfører en riktig beregning av kostnadene.
- (136) Den klare ulempen med å basere tariffgrunnlaget på beregnede og ikke målte verdier for nettapkostnadene er at de ikke blir helt presise. Ved tariffingen av SKS har Arva lagt til grunn et beregnet nettap på omtrent 12 000 MWh i nettanlegget for andre halvdel av 2023. Videre har nettselskapet lagt til grunn en områdepris på 399 kroner/MWh for budområdet NO4 for 2023. Nettapet i det produksjonsrelaterte nettanlegget basert på historiske serier for produsentenes produksjonsprofiler i perioden 2012-2021, og med svingmaskin i Sjønstå, slik at nettapet ble målt med og uten de berørte kraftverkene. Videre har Arva lagt til grunn settpunkt i [REDACTED] ved beregning av nettapet. I likhet med RME anser Energiklagenemnda denne metoden som tilstrekkelig nøyaktig. Det er ikke fremsatt argumenter som taler for at det beregnede tapet fremstår som særlig forskjellig fra det man med overveiende sannsynlighet ville oppnådd med en måling.
- (137) Konklusjonen er at Arva har beregnet kostnadene i tråd med forskrift om kraftomsetning og nettlestener § 3-1 første ledd.

Vedtaket punkt 5: Om Arva har beregnet energiledd for innmating på riktig måte

- (138) RME har i vedtaket slått fast at Arva ikke har anledning til å flytte avregningsgrunnlaget for marginale tap til Sjønstå. Klager anfører at de marginale tapskostnadene omfatter kostnadene for hele nettsystemet, og at de ved å betale for faktiske nettapkostnader etter § 17-1, i tillegg til marginale tapskostnader etter § 15-1, i realiteten betaler for nettapet to ganger. Spørsmålet Energiklagenemnda må vurdere er om Arva har beregnet energileddet for innmating i strid med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 15-1.
- (139) Alle nettselskap er ansvarlige for at det utarbeides tariffen som er punktbaserte og at tariffene skal refereres tilknytningspunktene, i tråd med tariffingsprinsippene som fremgår av forskrift for omsetningskonsesjonærer § 13-1 bokstav a.
- (140) I tillegg skal produsenter betale for energiledd og fastledd for innmating. Utforming av tariffen for innmating fra produksjon er regulert i forskrift for omsetningskonsesjonærer kapittel 15. Det følger av § 15-1 første ledd første punktum at «energileddet for innmating for produsenter med installert effekt større eller lik 1 MW skal avspeile marginale

tapskostnader». Energileddet for innmating skal videre være «referert til de enkelte tilknytningspunkter», jf. § 15-1 første ledd andre punktum. Definisjonen på «tilknytningspunkt» er «punkt i overføringsnettet der det foregår innmating eller uttak av kraft eller utveksling mellom nettselskap», jf. forskriftens § 1-3 bokstav q. RME har i sin praksis lagt til grunn at tilknytningspunktet er det eiermessige skillet mellom nettselskapets nett og kundens egne nett.

- (141) I likhet med RME anser Energiklagenemnda at tilknytningspunktene for kraftverkene [redacted] er Sulitjelma [redacted]. Disse punktene markerer det eiermessige skillet mellom nettselskapets nett og klagers nett. Dermed er det ved disse punktene at energileddet skal refereres og avregning for marginale tap skal gjøres, jf. § 15-1.
- (142) Klager og nettselskapet har fremholdt at når tariffen for energiledd omfatter kostnadene i det regionale distribusjonsnettet, innebærer det at nettapet mellom Sulitjelma og Sjønstå også vil inngå i innmatingstariffen. Tariffen for energiledd er referert tilknytningspunktet hvor tapssatsen er beregnet etter systembelastningen i et samlet nettsystem. Energileddet vil dermed dekke tapskostnader både i det regionale distribusjonsnettet og transmisjonsnettet. RME har vist til at den doble belastningen inntreffer i tilfeller der det marginale tapsbaserte energileddet er positivt. Hvis marginaltapsprosenten er negativ vil produsenter i praksis få betalt for innmating gjennom energileddet.
- (143) Nemnda viser til at tariffene skal bidra til å sørge for at brukerne av nettet i så stor grad som mulig betaler for de kostnader de påfører systemet. I dette tilfellet overstiger imidlertid tariffen de reelle kostnadene ved nettanleggene, ved at klager må dekke en kostnad de allerede betaler gjennom produksjonstariffen.
- (144) Klager har påpekt at RMEs løsning ikke er i samsvar med § 13-1 bokstav j hvor det står at tariffene skal utformes slik at de reflekterer kostnadsstrukturen i nettet. Nemnda er ikke enig i at bestemmelsen oppstiller en skranke for løsningen RME har lagt til grunn. Bestemmelsen i § 13-1 bokstav j gir anvisning på at tariffene skal reflektere kostnadsstrukturen. Etter ordlyden gir ikke dette et krav om at tariffene skal samsvare fullt og helt med kostnadene som påføres. I stedet innebærer ordlyden en erkjennelse fra lovgivers side at et tariffsystem utformet med fullstendig samsvarende tariffer i henhold til kostnadsstrukturen vanskelig kan oppnås. Dermed må tariffene utformes slik at det gir så nært dekkende kostnadsstruktur som mulig, men likevel slik at nettselskapene er gitt et visst slingsmonn.
- (145) Nemnda viser til at energiloven med forskrifter skal sikre at produksjon og overføring av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte. Systemet skal blant annet tilrettelegge for at det investeres samfunnsøkonomisk optimalt i kraftnettet. Det kan forenklet bety at systemet skal tilrettelegge for at det investeres i kraftproduksjon og overføring i områder med stort kraftbehov, men lite kraft tilgjengelig. Regelverket skal samlet sett bidra til å oppnå dette formålet. Nemnda har ikke fått presentert tall for hvordan utslagene av systematikken for marginaltapsprosenten går i den ene eller andre retningen, eller hvordan totalbildet ser ut. Nemnda vil påpeke at situasjoner der enkeltaktører, slik som klager, må betale to ganger for nettap ikke fremstår som heldig. Slik nemnda ser det er det likevel ikke hjemmel i dagens regelverk til å pålegge en annen løsning enn at energileddet for innmating skal beregnes i tilknytningspunktene i Sulitjelma. En annen løsning krever forskriftsendringer, noe som ligger utenfor nemndas kompetanse.

(146) Etter dette er nemndas konklusjon at RMEs vedtak om beregning av energileddet for innmating etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 15-1 stadfestes.

8 Vedtak

(147) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

1. Klagen tas ikke til følge.

2. Vedtak nr. 202405881-24 fattet av Reguleringsmyndigheten for energi den 26. juni 2025 stadfestes.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 14. august 2026

Per Conradi Andersen

Nemndsleder

Edna Grepperud

Nemndsmedlem

Helle Grønli

Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur